

Tlačová správa agentúry FRA

Vo Viedni 29. apríla 2014

Opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby všetci ľudia so zdravotným postihnutím mohli voliť

Ľudia so zdravotným postihnutím sú aktívni občania, ktorí sa chcú podieľať na politickom živote, ak sa im poskytnú správne príležitosti. Podľa najnovšieho výskumu týkajúceho sa práv ľudí so zdravotným postihnutím, ktorý uskutočnila Agentúra EÚ pre základné práva (FRA), im však prekážky v oblasti práva, administratívy a prístupu stále bránia v tom, aby sa na voľbách zúčastňovali.

„Účasť na politickom živote je základným právom, ktoré by malo patriť každému rovnako,“ hovorí riaditeľ agentúry FRA, Morten Kjaerum. *„Napriek tomu poukazuje správa agentúry FRA na to, že mnohé prekážky môžu podkopávať demokratické práva ľudí so zdravotným postihnutím. Keďže máme pred sebou voľby do Európskeho parlamentu, je vhodný čas upozorniť na to, že v rámci EÚ je potrebná zmena, aby sa ľuďom so zdravotným postihnutím umožnilo mať rovnaké slovo v politickom živote našej spoločnosti.“*

Agentúra FRA v spolupráci s Európskou komisiou vypracovala súbor ukazovateľov ľudských práv o tom, ako sa v rámci EÚ dodržiava, podporuje a napĺňa právo na účasť na politickom živote, obsiahnuté v Dohovore OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (CRPD).

Z údajov týkajúcich sa týchto ukazovateľov vyplýva, že ak sa ľuďom so zdravotným postihnutím poskytnú príležitosti, aktívne sa zapájajú do politiky, a to volením, účasťou na politických stretnutiach a komunikáciou so zvolenými úradníkmi. Z týchto údajov však takisto vyplýva, že ešte stále pretrvávajú značné problémy, ktoré ovplyvňujú niektorých ľudí so zdravotným postihnutím viac ako ostatných.

Tieto skutočnosti viedli agentúru FRA k tomu, aby navrhla:

1. Odstránenie právnych a administratívnych prekážok:

- V národných akčných plánoch v oblasti zdravotného postihnutia by sa mal riešiť spôsob podpory účasti ľudí so zdravotným postihnutím na politickom živote. Okrem iného ide o zmenu právnych predpisov, ktoré oberajú ľudí o právo voliť z dôvodu ich zdravotného postihnutia.
- Mali by sa zaviesť alternatívne formy volenia pre ľudí napríklad v dlhodobých inštitúciách a dostupné spôsoby požiadania o pomoc pri volení tak, aby nikto nebol vylúčený z účasti na voľbách.
- Takisto by sa mali viac sprístupniť mechanizmy podávania sťažností týkajúcich sa volieb. V tomto prípade by malo pomôcť to, že sa organizáciám pre ľudí so zdravotným postihnutím umožní podávať podnety na súd.

2. Zvýšenie prístupnosti účasti na politickom živote:

- Volebné miestnosti by mali slúžiť potrebám všetkých ľudí so zdravotným postihnutím, nielen ľuďom s fyzickým postihnutím. Sem patrí poskytovanie vhodnej podpory všetkým, ktorí chcú voliť.

FRA

EUROPEAN UNION AGENCY FOR FUNDAMENTAL RIGHTS

- Informácie o voľbách a materiály týkajúce sa kampane by mali byť k dispozícii v širokej škále dostupných formátov – napr. v Braillovom písme, štátnom znakovom jazyku, mali by byť ľahko čitateľné atď.

3. Rozšírenie príležitostí na účasť na politickom živote:

- Podľa Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím je povinnosťou konzultovať s ľuďmi so zdravotným postihnutím a aktívne ich zapájať do rozhodnutí, ktoré sa ich týkajú. Orgány a členské štáty EÚ by mali posilniť mechanizmy zapájania organizácií združujúcich ľudí so zdravotným postihnutím.
- Mali by sa podporovať príležitosti pre ľudí so zdravotným postihnutím, aby sa zúčastňovali na verejných konzultáciách a to napríklad využívaním takého druhu komunikácie, ktorý im bude dostupný.
- Kandidáti so zdravotným postihnutím by takisto mali mať rovnaké príležitosti kandidovať na post napríklad poskytnutím ďalšej podpory v prípade potreby.

4. Zvyšovanie informovanosti o právach:

- Volební úradníci, politické strany, verejné orgány a poskytovatelia mediálnych služieb potrebujú odbornú prípravu a usmernenia o tom, ako zaisťovať potreby ľudí so zdravotným postihnutím.
- Členské štáty by takisto mali zapojiť organizácie pre ľudí so zdravotným postihnutím do procesu vypracúvania týchto usmernení. Zahŕňa to riešenie otázky neprístupnosti volebných miestností a materiálov týkajúce sa kampaní.

5. Zber údajov na meranie účasti na politickom živote:

- Na úrovni EÚ a členských štátov je potrebné zhromažďovať úplné, porovnateľné údaje, ktoré prispievajú k tvorbe cieľných opatrení na zlepšenie účasti na politickom živote. Patrí sem rozvoj spoločných prístupov k zozbieravaniu týchto údajov a usmernenia na meranie dostupnosti.

Pre ďalšie informácie:

- Prečítajte si [zhrnutie správy](#) „*The right to political participation of persons with disabilities: human rights indicators*“ (Práva osôb so zdravotným postihnutím na účasť na politickom živote) a jej [súvisiace otázky a odpovede ak aj online ukazovatele](#),
- Kontakt: media@fra.europa.eu/tel.: +43 1 580 30 642

Poznámka pre redaktorov:

- Pozri aj predchádzajúcu správu agentúry FRA o [práve na účasť osôb so psychickými zdravotnými problémami a osôb s mentálnym postihnutím na politickom živote](#) a jej správu o [prekážkach v spôsobilosti na právne úkony](#).
- Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (CRPD), ktorý vstúpil do platnosti v máji 2008, zatiaľ ratifikovalo [25 členských štátov EÚ a samotná EÚ](#). Ide o prvý právne záväzný medzinárodný nástroj pre ľudské práva, ktorého stranou je EÚ. V CRPD sa od signatárov vyžaduje, aby, okrem iných povinností, zaručili osobám so zdravotným postihnutím politické práva vrátane práva voliť a možnosť užívať ich na rovnakom základe s ostatnými.

- Agentúra Európskej únie pre základné práva (FRA) je poverená poskytovať poradenstvo politickým činiteľom na úrovni EÚ a vnútroštátnej úrovni na základe dôkazov, a tým prispievať k informovanejším a cielenejším diskusiám a politikám v oblasti základných práv.